

การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากเรื่องสั้น
“ร้านหัวมุม”

Analytical Study of Translation Editing and Translation Process
Applied in “The Corner Shop”

ชนัญชิตา นิมนิรมานมงคล¹, นครเทพ ทิพย์สุภราชภูรี² และ สุชาดา นิมมานนิตย์³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ มหาวิทยาลัยรังสิต Email: chanantida.n@rsu.ac.th

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ มหาวิทยาลัยรังสิต

³รองศาสตราจารย์ประจำสถาบันภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาวิธีการปรับบทแปลและกลวิธีที่ผู้แปลนำมาใช้ในการแปลเรื่องสั้นชื่อ “ร้านหัวมุม” (The Corner Shop) ประพันธ์โดย Cynthia Asquith ที่รวบรวมเอาไว้ในหนังสือ “ชั่วโมงผี” (Book of Ghost Stories) โดย โรลด์ ดาห์ล และแปลโดย สาลินี คำฉันท์ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อความในเรื่องทั้งหมดออกเป็น 20 ตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำหลักเกณฑ์การปรับบทแปลของ สัจฉริย สายบัว (2560) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ การปรับระดับคำและการปรับระดับโครงสร้างของภาษา จากการวิเคราะห์การปรับบทแปลทั้ง 2 ระดับ สามารถสรุปได้ว่า การปรับบทแปลระดับคำที่พบมากที่สุดคือการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษาที่พบมากที่สุดคือการปรับรูปประโยคปฏิเสธ ในส่วนของกลวิธีการแปลนั้นผู้แปลใช้การแปลทั้งแบบตรงตัวและแบบเอาความ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะพบว่ามีลักษณะการแปลแบบเอาความ เพื่อให้งานแปลออกมามีเป็นธรรมชาติเช่นเดียวกับต้นฉบับ

คำสำคัญ: การปรับบทแปล, กลวิธีการแปล, วรรณกรรมเยาวชน

ABSTRACT

The purpose of this paper was to study the types of translation editing and translation process applied in the translation of the short story, “The Corner Shop”, in “Book of Ghost Stories” written by Cynthia Asquith, compiled by Roald Dahl and translated by Salinee Kamchan. The corpus of the study was the whole story which was divided into 20 examples. Sanchawai Saibua’s translation editing theory was applied as the framework of the analysis. The findings were classified into two levels: the lexical level and the structure level. The result revealed that the most frequently found editing strategy in the lexical level was word and idiom deletion. The most frequently found editing strategy in the structure level was modification of negative sentences and rearrangement of word order. In addition, literal translation and free translation were found in the target text, but free translation was used mostly to help retain the meanings as well as tones of the original text.

Keywords: Translation editing, Translation process, Children’s literature

1. บทนำ

การแปลเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารข้ามภาษา เพื่อสื่อสารข้อมูลด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ สังคม ฯลฯ ซึ่งในประเทศไทยนั้นการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในสมัยของรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยคณะมิชชันนารีที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาในสมัยนั้น สุรพงษ์ คงสัตย์ (2557) กล่าวว่า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คนไทยเริ่มหันมาให้ความสนใจและเริ่มที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษรวมถึงให้ความสนใจกับการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งงานแปลที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นงานแปลบทความ งานแปลเอกสารราชการ วรรณกรรม บทกวี และอื่นๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2441 ได้มีงานแปลวรรณกรรมเป็นภาษาไทยเรื่องแรก ชื่อว่า “ความพยายาม” แปลจากเรื่อง Vendetta, or the Story of One Forgotten ของ มารี คอเรียลลี ถูกแปลโดยแม่วัน (นกยูง วิเศษกุล) นับจากวันนั้นจนถึงปัจจุบัน วรรณกรรมแปลได้เข้ามาสู่สังคมไทยอย่างต่อเนื่อง Snell-Hornby, (1990) อ้างถึงในรัชนีโรจน์ กุลธำรง (2552: 11) ได้ให้ความคิดเห็นว่า วรรณกรรมถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บอกเล่าเรื่องราวของสังคมในอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นการแปลวรรณกรรมจึงถือว่ามีบทบาทสำคัญในแง่ถึงวัฒนธรรม ประเพณีนิยม คติชีวิต การใช้ถ้อยคำภาษา นอกเหนือจากเรื่องของความบันเทิง

การทำงานแปลให้ออกมาได้ดีนั้น ผู้แปลจำเป็นต้องมีความรู้ทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาปลายทางเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็น ไวยากรณ์ คำศัพท์ หรือรูปแบบประโยค เพื่อที่จะสามารถรักษารูปแบบในภาษาต้นฉบับไว้พร้อมๆกับการคงไว้ซึ่งความหมายเดิม ปราณี บานชื่น (2523) อธิบายไว้ว่า ผู้แปลจะต้องถ่ายทอดความคิดในต้นฉบับสู่ฉบับแปลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน โดยที่ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้แปล คือรู้ภาษา ได้แก่ การใช้ถ้อยคำสำนวน ความแตกต่างทางด้านโครงสร้างภาษา และเข้าใจเรื่องที่จะแปลอย่างลึกซึ้ง ซึ่งในบางครั้งผู้แปลอาจจะประสบปัญหาเกี่ยวกับการแปลได้ ดวงตา สุพล (2541, 66-82) กล่าวว่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างด้านการดำรงชีวิต ความเชื่อ สังคม ประเพณีต่างๆ วัฒนธรรม ระบบความคิด ที่ไม่เป็นที่คุ้นชินของผู้แปล โดยที่ปัญหาของการแปลสามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การแปลในระดับวัฒนธรรม 2) ความแตกต่างด้านโครงสร้างของภาษา และ 3) ระดับความหมายของคำ ทำให้การแปลนั้นไม่ใช่สิ่งที่จะสามารถทำได้โดยง่ายอันเนื่องมาจากปัจจัยความแตกต่างในด้านภาษาและวัฒนธรรม รูปแบบโครงสร้างทางสังคม ด้านเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ เป็นต้น วรรณารถ วิมลเฉลา (2543, 163-164) ได้อธิบายว่า ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงพยายามแสหาวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อที่จะให้การแปลมีประสิทธิภาพ โดยที่ความผิดพลาดนั้นเกิดจากอิทธิพลที่ได้รับมาจากภาษาไทย สำหรับคนไทยที่เรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยมักจะพบว่ามีปัญหาด้านไวยากรณ์และตัวสะกด เพราะ คนไทยมักจะคิดเป็นภาษาไทยก่อนแล้วจึงถ่ายทอดออกไปเป็นภาษาอังกฤษ แต่อย่างไรก็ตามความแตกต่างของภาษาตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอาจจะทำให้ผู้แปลไม่สามารถแปลข้อความใดข้อความหนึ่งแบบตรงตัวได้ ซึ่งการที่ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบตรงตัว โดยที่ไม่มีการปรับบทแปลเหล่านั้น อาจจะทำให้สิ่งต่างๆที่แฝงอยู่ในงานแปล ไม่ว่าจะเป็น คำศัพท์ ไวยากรณ์ อารมณ์ ความเชื่อหรือวัฒนธรรมต่างๆไม่เป็นที่คุ้นเคยต่อผู้อ่าน ซึ่งอาจทำให้เกิดการตีความที่ผิดพลาดเนื่องจากความหมายที่คลาดเคลื่อนของงานแปลและไม่สามารถเข้าถึงอรรถรสของงานแปลได้ ข้อความเหล่านั้นจึงจำเป็นต้องปรับเพื่อความสละสลวยและเป็นที่คุ้นเคยของผู้อ่าน

การปรับบทแปลจึงกลายมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพราะว่าการปรับบทแปลสามารถแก้ไขปัญหาในการเลือกใช้คำหรือสำนวนของภาษาให้สอดคล้องกับความหมายดั้งเดิมในต้นฉบับได้ โดยที่ใจความสำคัญในต้นฉบับนั้นยังคงอยู่ อีกทั้งการปรับบทแปลยังช่วยแก้ไขปัญหาคำความแตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคำ ไวยากรณ์ ความแตกต่างระหว่างโครงสร้างของภาษาและวัฒนธรรมอีกด้วย เมื่อผู้แปลได้ทำการปรับบทแปลแล้วจะ

ทำให้สามารถถ่ายทอดงานแปลจากต้นฉบับมาสู่ฉบับแปลได้อย่างเป็นธรรมชาติ เมื่อผู้แปลทำการถ่ายทอดจากภาษาต้นฉบับมาสู่ภาษาปลายทางนั้นจะต้องไม่ยึดติดกับรูปประโยคและคำในต้นฉบับ ยูจีน ไนดา อ้างถึงในอรุณกมล อิ่มสงวน (2552, 4) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้แปลจะต้องสามารถถ่ายทอดและเรียบเรียงความคิดของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อในต้นฉบับมาสู่ฉบับแปลได้อย่างครบถ้วนและเป็นธรรมชาติตามหลักไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปล เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจบทแปลได้อย่างชัดเจนและตรงกันกับผู้อ่านที่อ่านภาษาของตัวเอง เพื่อที่ว่าบทแปลนั้นจะสามารถสื่อความหมายให้ดีที่สุดเท่าที่ผู้แปลจะสามารถทำได้ ปัญญา บริสุทธี (2540: 2-3) ได้อธิบายไว้ว่า ในการแปลนั้นผู้แปลอาจจะใช้ทั้งการแปลแบบตรงตัว (literal translation) ซึ่งเป็นการแปลแบบถอดคำศัพท์จากภาษาเดิมแล้วนำมาเรียงกัน การแปลชนิดนี้มักจะไม่กระชับและไม่มีการละเอียดยมาก เนื่องจากผู้แปลต้องการที่จะรักษาโครงสร้างทางไวยากรณ์ของต้นฉบับไว้อย่างเคร่งครัด และการแปลแบบเอาความ (free translation) การปรับบทแปลด้วยวิธีนี้จะเน้นไปที่การถ่ายทอดสาระไปสู่ภาษาฉบับแปลเป็นสำคัญ มักจะมีการปรับและเปลี่ยนแปลงเนื้อหา เพื่อที่จะสรุปประเด็นสำคัญในต้นฉบับ เชวง จันทระเชตต์ (2528) กล่าวว่า การปรับบทแปลนั้นผู้รับสารจะเปรียบเสมือนผู้แปลทำหน้าที่รับสารก่อน จากนั้นจึงทำการแปลสารที่ตนเองได้รับเป็นภาษาปลายทางต่างๆ เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจตรงกัน

ในเรื่องของการปรับบทแปลนั้นสัญฉวี สายบัว (2560) ได้ให้ความคิดเห็นว่า กลวิธีที่ใช้ในการปรับบทแปลสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ การปรับบทแปลในระดับคำ และการปรับบทแปลในระดับโครงสร้าง โดยการปรับบทแปลในระดับคำนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ 1) การเติมคำอธิบาย โดยการเติมลักษณะนามในกรณีที่มีคำนั้นไม่มีคำที่สามารถเทียบเคียงได้ในภาษาฉบับแปลการเติมข้อความสั้นๆ เพื่ออธิบายคำหรือสำนวนที่เป็นปัญหา 2) การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ 3) การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า 4) การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ โดยการเติมคำสันธานเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประโยค อนุประโยค และวลี และ 5) การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป การปรับระดับโครงสร้าง ประกอบด้วย 1) ระดับเสียง (การทับศัพท์) 2) ระดับโครงสร้างของคำ (คำที่ใช้แสดงเพศ พจน์ กาล) และ 3) ระดับประโยค ได้แก่ 1) การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี 2) การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี วลีเป็นประโยค 3) การปรับรูปประโยคปฏิเสธ 4) การปรับใช้กรรมวาก และกรรมวาก และ 5) การเพิ่มและละคำในประโยค โดยการเพิ่มและละคำสรรพนามที่เป็นประธาน กรรม หรือกริยาบางตัว

บทประพันธ์เรื่อง “ร้านหั่วมูม” แต่งโดย Cynthia Asquith นักประพันธ์ชาวอังกฤษในปี พ.ศ. 2469 Cynthia เป็นที่รู้จักในฐานะบรรณาธิการของหนังสือ “The Ghost Book” หนังสือที่รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งเร้นลับเหนือธรรมชาติซึ่งเป็นผลงานของนักเขียนชื่อดังไม่ว่าจะเป็น D.H. Lawrence, Algernon Blackwood, Arthur Machen, Oliver Onions และ May Sinclair ซึ่ง “ร้านหั่วมูม” เป็นหนึ่งในเรื่องสั้นของหนังสือเรื่อง “ชั่วโมงผี” ซึ่งรวบรวมโดย โรดัลด์ ดาห์ล จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เพนกวินของประเทศอังกฤษซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2478 ๑๗๑ เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “ร้านหั่วมูม” มาวิเคราะห์การปรับบทแปลนั้น ประการแรกคือ Cynthia Asquith เป็นนักเขียนชาวอังกฤษที่มีผลงานโดดเด่น ประการที่สองคือผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาผลงานการแปลของ สาลีณี คำจันทร์ เนื่องด้วยมีผลงานการแปลวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับมากมายหลายเล่ม เช่น แมรี่ ป๊อปปินส์ มาทิลดา นักอ่านสุดวิเศษ โรงงานช็อคโกแลตมหัศจรรย์ และลิปต์มหัศจรรย์ ๑๗๑ อีกทั้งสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์เรื่องสั้นยังเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในหมู่นักอ่านคือสำนักพิมพ์ผีเสื้อที่แปลวรรณกรรมคลาสสิกมากมาย เช่น โด๊ะ โด๊ะ จึงกับหนังสือทั้งหลาย โด๊ะ โด๊ะ จึงกับเด็กหญิงข้างหน้าต่าง นางสาวโด้ โด๊ะ ๑

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การค้นคว้าอิสระเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษสู่ฉบับแปลภาษาไทย

3. การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาประเภทการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลที่พบในเรื่องสั้น “ร้านหั่วมูม” ในหนังสือรวมเรื่องสั้น “ชั่วโมงผี” ฉบับภาษาไทยโดยสาลินี คำฉันท ซึ่งแปลจากเรื่องสั้นเรื่อง The Corner Shop ซึ่งปรากฏในหนังสือรวมเรื่องสั้นชื่อ “Book of Ghost Stories” แต่งโดย Cynthia Asquith โดยแบ่งเนื้อความในเรื่องทั้งหมดออกเป็น 20 ตัวอย่างและศึกษาวิธีการปรับบทแปลภาษาไทยโดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องการปรับบทแปลของ สัจฉลวี สายบัว โดยการวิเคราะห์การปรับบทแปลแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การปรับบทแปลในระดับคำและการปรับบทแปลระดับโครงสร้าง ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมที่เลือกและศึกษาคำรา หนังสือ และทฤษฎีการแปลต่างๆ โดยแบ่งออกเป็นหลักทั่วไปในการแปล กระบวนการแปล ความหมายของการแปล การปรับบทแปล การแปลวรรณกรรม และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

3.2 การศึกษาข้อมูล

ศึกษาเนื้อเรื่องทั้งเรื่องทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยโดยละเอียด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการแบ่งตัวอย่างจากเนื้อเรื่องออกเป็น 20 ตัวอย่าง ทั้งในฉบับภาษาอังกฤษและในฉบับภาษาไทย เพื่อเตรียมการวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาระหว่างต้นฉบับภาษาอังกฤษและฉบับแปลภาษาไทย หลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบให้ เป็นไปตามกรอบแนวคิดการวิเคราะห์ เพื่อเก็บข้อมูลการปรับบทแปลแต่ละประเภทที่ปรากฏในหนังสือแปลเยาวชน “ร้านหั่วมูม”

3.3 การวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ทำการเทียบเคียงภาษาในต้นฉบับและภาษาฉบับแปลทั้งหมด จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดหลักเกณฑ์การปรับบทแปลของ สัจฉลวี สายบัว (2560) โดยพิจารณาวิธีการปรับบทแปลของต้นฉบับ ว่าเป็นการปรับบทแปลในระดับคำหรือการปรับในระดับโครงสร้างของภาษา จากนั้นทำการจำแนกประเภทที่พบตามลักษณะของการปรับบทแปลตามประเภทที่กำหนดไว้

3.4 สรุปผลและอภิปรายผล

ผู้ศึกษาทำการสรุปผลการศึกษาทั้งหมดที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์การปรับบทแปลในรูปแบบของจำนวนครั้งที่พบและความถี่โดยยกตัวอย่างการปรับบทแปลจากการวิเคราะห์ที่พบบางส่วนที่น่าสนใจในแต่ละประเภทของการปรับบทแปลที่พบทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้างของภาษา โดยที่ทำการคัดเลือกมาจากการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้เพื่อประกอบการอธิบาย

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษางานแปลจำนวน 20 ตัวอย่าง และวิเคราะห์การปรับบทแปลทั้งสิ้น 59 แห่ง ผู้ศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาประเภทของการปรับบทแปลและกลวิธีการแปล พบว่ามีกรปรับบทแปลทั้งในระดับคำ

และในระดับโครงสร้างของภาษา ตรงตามหลักเกณฑ์ของ สัตยณวี สายบัว (2560) ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเชิงปริมาณสรุปได้ โดยเรียงลำดับในแต่ละประเภท จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า การปรับบทแปลในระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป พบ 12 ครั้ง การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ พบ 7 ครั้ง การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า พบ 6 ครั้ง การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ พบ 5 ครั้ง และ การเติมคำอธิบาย พบ 3 ครั้ง ในการปรับในระดับโครงสร้างของภาษา ประเภทการปรับบทแปลที่พบมากที่สุด คือ การปรับรูปประโยคปฏิเสธ พบ 7 ครั้ง การปรับวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค พบ 6 ครั้ง การเพิ่มและลดคำในประโยค พบ 5 ครั้ง การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี วลีเป็นประโยค พบ 4 ครั้ง ระดับโครงสร้างของคำ (เพศ พจน์ กาล) พบ 2 ครั้ง และ ระดับเสียง (การทับศัพท์) พบ 2 ครั้ง โดยจะเห็นได้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของการปรับบทแปลในระดับคำและในระดับโครงสร้างของภาษา

การปรับบทแปลในระดับคำ				การปรับบทแปลในระดับโครงสร้างของภาษา			
ลำดับที่	ประเภท	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ	ลำดับที่	ประเภท	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
1	การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป	12	20.34	1	การปรับรูปประโยคปฏิเสธ	7	11.86
2	การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ	7	11.86	2	การปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี	6	10.17
3	การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า	6	10.17	3	การเพิ่มและลดคำในประโยค	5	8.47
4	การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ	5	8.47	4	การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี วลีเป็นประโยค	4	6.80
5	การเติมคำอธิบาย	3	5.08	5	ระดับโครงสร้างของคำ (เพศ พจน์ กาล)	2	3.39
				6	ระดับเสียง (การทับศัพท์)	2	3.39
				7	การปรับใช้กรรตุวาท และกรรมวาท	0	0
				8	ระดับโครงสร้างของคำ (ความแตกต่างด้านคุณสมบัติ)	0	0
รวม		33	55.92	รวม		26	44.08

จากการศึกษาพบว่า ประเภทของการปรับบทแปล ในระดับคำที่พบมากที่สุด คือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป พบ 12 ครั้ง และความถี่รองลงมาคือ การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ พบ 7 ครั้ง ระดับโครงสร้างของภาษาที่พบมากที่สุด คือ การปรับรูปประโยคปฏิเสธ พบ 7 ครั้ง ความถี่รองลงมาคือ การปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี พบ 6 ครั้ง

การเพิ่มและลำคำในประโยค พบ 5 ครั้ง รวมทั้งกลวิธีส่วนใหญ่เป็นการแปลแบบเอาความ ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาโดยเรียงลำดับตามประเภทที่พบหลักๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้น ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

การปรับบทแปลระดับคำ

วิธีการปรับบทแปลที่พบมากที่สุดในระดับคำของการศึกษากครั้งนี้ คือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป จากการศึกษาตัวอย่างทั้งหมด 20 ตัวอย่าง ในเรื่องสั้น “ร้านหั่วมม” พบว่าการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไปนั้นพบมากที่สุดจำนวนทั้งหมด 12 ครั้ง โดยที่คำหรือสำนวนที่ถูกตัดออกไปนั้น ผู้ทำการวิจัยมีความคิดเห็นว่าสามารถกระทำได้ เนื่องจากจะช่วยลดความเยิ่นเย้อและทำให้ประโยคมีความกระชับขึ้นในฉบับแปล อีกทั้งคำหรือสำนวนที่ตัดออกไปนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อความหมายโดยรวมของบริบทและไม่ได้ทำให้ความหมายในภาษาต้นฉบับผิดเพี้ยนไปแต่อย่างใด ซึ่งในการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไปสามารถจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ การละคำซ้ำและการตัดข้อความทิ้งซึ่งสามารถยกตัวอย่างอธิบายได้ดังนี้

การละคำซ้ำ ตัวอย่างเช่น :

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “At my entrance, a young woman* and a girl – by their resemblance obviously sisters – rose from armchairs. Bright, bustling, gaily dressed, they were curiously unlike the type of people who usually preside over such wares.” (Dahl, 2012: 50)

ฉบับแปล: “พอก้าวเข้าไปก็เห็นหญิงสาวหน้าตาเหมือนกัน คงเป็นที่นั่ง ลูกจากเก้าอี้สวมมาต้อนรับ สองสาวแจ่มใส สวยงามและว่องไว ไม่น่าจะเป็นคนขายของประเภทนี้เลย” (คำฉันท, 2535: 52)

ตัวอย่างที่ 2 ต้นฉบับ: “The queer fancy now struck me that this old man was like an accumulation of all the dust one might have expected to find distributed over such premises, In truth, he looked scarcely more solid than a mere conglomeration of dust and cobwebs that might be dispersed at a breath* or a touch.” (Dahl, 2012: 52-53)

ฉบับแปล: “คุณคงจำได้ว่าผมประหลาดใจในความสะอาดเอี่ยมของร้านนี้เมื่อมาครั้งแรก คราวนี้ผมกลับคิดว่าชาวชราคนนี้น่าจะเป็นตัวเป็นตนขึ้นได้เพราะผงและฝุ่นละอองในร้านรวมตัวกัน เขาดูบอบบางเหมือนฝุ่นกับใยแมงมุมรวมกันเป็นรูปร่าง ถ้าเป่านิดเดียวก็อาจจะสลายตัว” (คำฉันท, 2535: 55)

ตัวอย่างที่ 3 ต้นฉบับ: “I said as jauntily as I could manage*, adding with odious jocularly.” (Dahl, 2012: 54)

ฉบับแปล: “ผมจึงเสถามอย่างร่าเริงว่า” (คำฉันท, 2535: 54)

ตัวอย่างที่ 4 ต้นฉบับ: “Haunted, I suppose by a sense of his infinite tiredness, I was trying to force him to rest - to compel him to lie down.*” (Dahl, 2012: 55)

ฉบับแปล: “ผมคิดไปว่าอาจเป็นเพราะผมรู้สึกเหนื่อยแทนเขาเหลือเกิน จึงพยายามบังคับเขาให้ลงนอนเสียบ้าง” (คำฉันท, 2535: 57-58)

ในด้านประเด็นการละคำซ้ำจะเป็นการละคำที่อยู่ในภาษาต้นฉบับเนื่องจากคำคำนั้นมีคำอื่นที่มีความหมายซ้ำซ้อนหรือมีข้อความที่มีความหมายใกล้เคียงกันก่อนหน้าหรือหลังคำที่ถูกแปลแล้ว ผู้ทำวิจัยคิดว่าผู้แปลพิจารณาแล้วว่าแม้ตัดคำหรือข้อความนั้นออกไปก็ไม่ได้ทำให้ความหมายหลักเปลี่ยนแปลง เช่นคำว่า “and a girl” ที่มีความหมายใกล้เคียงกับ “a young woman” หรือจะเป็น “or a touch” ซึ่งมีความหมายซ้ำซ้อนนั้นผู้แปลก็ได้ละข้อความนี้ออกไป สำหรับกริยาลี “adding with odious jocularity” เนื่องจากมีความหมายใกล้เคียงกับประโยคหลักผู้แปลจึงเลือกที่จะตัดลีนี้ทิ้งไป และอนุประโยคประโยค “I was trying to force him to rest” ที่มีความหมายซ้ำซ้อนในบริบทก็ได้ถูกละออกไป ศรัณญา พานิชจะและนครเทพ ทิพย์สุภรณัฐ (2557) ได้ให้ความคิดเห็นว่า เนื่องจากการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไปนั้น สาเหตุเนื่องมาจากคำหรือประโยคในภาษาต้นฉบับบางคำ เมื่อนำมาแปลเป็นภาษาฉบับแปลแล้วไม่ได้มีความหมายที่สำคัญที่สามารถสื่อความเข้าใจให้กับผู้อ่านในภาษาฉบับแปลได้ อีกทั้งยังอาจจะก่อให้เกิดความสับสนหรือการตีความหมายที่คลาดเคลื่อนไป

หมายเหตุ: * คือ ข้อความหรือคำที่มีความหมายซ้ำซ้อนกับข้อความที่ตัดทิ้งไปในสำนวนแปล

การตัดข้อความทิ้ง ตัวอย่างเช่น:

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “Rather childishly – for I was certain the door was locked – I grasped the handle and shook it.” (Dahl, 2012: 51)

ฉบับแปล: “แม้จะแน่ใจว่าประตูใส่กุญแจไว้ แต่ผมก็จับลูกบิดและสั่น” (คำฉันท, 2535: 53)

ตัวอย่างที่ 2 ต้นฉบับ: “I suppose the electric light had fused, for the darkness of the large room was thinned only by two guttering candles, and in their wavering light, dark shapes of furniture, formerly brightly lit, now loomed towering and mysterious, casting weird, almost menacing shadows.” (Dahl, 2012:51-52)

ฉบับแปล: “ห้องขนาดใหญ่จึงแสนจะมีด มีเทียนไขจุดไฟอยู่เพียงสองเล่ม เปลวเทียนไหวระริก ส่งให้เห็นเงาเครื่องเรือนที่มมเคยเห็นในแสงไฟสว่างกลายเป็นรูปร่างมืดทะมึน เห็นเงาสงลิว น่ากลัวเหมือนจะเข้าหูแจ๋ญ” (คำฉันท, 2535: 54)

ตัวอย่างที่ 3 ต้นฉบับ: “The atmosphere was as grimly cold as on my last visit.” (Dahl, 2012: 59)

ฉบับแปล: “บรรยากาศในร้านยิ่งเยือกเย็นจนผมตัวสั่น” (คำฉันท, 2535: 61)

ตัวอย่างที่ 4 ต้นฉบับ: “I can't begin to understand it. But we shall soon hear his explanation. I expect him at any moment now. He comes in every morning to sweep the floors.” (Dahl, 2012:62)

ฉบับแปล: “แปลกจริงๆ ดิฉันไม่เข้าใจเลย แต่อีกประเดี๋ยวก็คงรู้เรื่องลละคะ คือเขาต้องมากวาดร้านทุกๆเช้า” (คำฉันท, 2535: 64)

ตัวอย่างที่ 5 ต้นฉบับ: “That lovely, inexplicable smile?” (Dahl, 2012: 63-64)

ฉบับแปล: “เขาจึงยิ้มได้นำดูอย่างนั้น” (คำฉันท, 2535: 66)

ด้านประเด็นการตัดข้อความทิ้ง ผู้แปลได้ตัดกริยาลี “Rather childishly” ที่มีความหมายว่า “ค่อนข้างจะเป็นเด็ก” ผู้ทำวิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากกริยาลีดังกล่าวเป็นการบอกรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริบท หรือจะเป็นคำว่า “I suppose” ที่ผู้แปลละไว้เนื่องจากมีการกล่าวถึงประธานในประโยคก่อนหน้านี้อแล้ว เช่นเดียวกับกริยาลี “as on

my last visit” สามารถแปลตรงตัวได้ว่า “เช่นเดียวกับการมาครั้งที่แล้ว” เนื่องจากการบอกรายละเอียดที่มากเกินไป ความจำเป็นผู้แปลจึงตัดกริยาลีนี้ออกไป ซึ่งในประโยค “I expect him at any moment now” ผู้แปลพิจารณาแล้วว่ามีความหมายซ้ำซ้อนผู้แปลจึงได้ละประโยคนี้ออกไป และสำหรับคำว่า “inexplicable” ในฉบับแปล ได้ถูกละออกไป เนื่องจากผู้แปลเลือกที่จะแปลคำว่า “lovely” เนื่องจากเมื่อแปลแล้วบริบทให้ความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติมากกว่า สัทญลิวินัย (2560: 95) กล่าวว่า คำหรือสำนวนซึ่งมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่มีในภาษาฉบับแปลและไม่ใช้ความหมายที่สำคัญในภาษาต้นฉบับอาจถูกละไปไม่ปรากฏในฉบับแปลได้ บุญรา เสดิมโชค นครเทพ ทิพศุภราชกูร์ และ บารวิษุฒตา (2559: 51) ได้อธิบายว่า การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไปนั้น เนื่องจากผู้แปลเห็นว่าเป็นคำหรือวลีที่สิ้นเปลือง ไม่มีสาระสำคัญต่อใจความหลัก เมื่อตัดออกไปแล้วไม่ได้ส่งผลต่อความหมายโดยรวมของประโยคนั้นๆและไม่ได้ลดทอนอรรถรส และสาระสำคัญของต้นฉบับไป

การปรับบทแปลระดับคำที่พบมากเป็นลำดับที่ 2 คือ การใช้วลีหรือประโยคแทนคำจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าการใช้วิธีการปรับบทแปลด้วยวิธีนี้มีจำนวน 7 ตัวอย่าง เนื่องจากไม่มีคำในภาษาฉบับแปลเพียงคำเดียวที่สามารถเทียบเทียบความหมายของคำในภาษาต้นฉบับได้ทั้งหมด ผู้แปลจึงจำเป็นต้องใช้วลีหรือประโยคในภาษาฉบับแปลมาแทนคำในภาษาต้นฉบับเพื่อที่จะรักษาความหมายของคำในภาษาต้นฉบับไว้ได้ทั้งหมด โดยปัจจัยของการปรับบทแปลด้วยวิธีนี้จะขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในภาษาต้นฉบับและฉบับแปล ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ความแตกต่างทางด้านภาษา ได้แก่:

ต้นฉบับ

- Chapped (V.) (Dahl, 2012: 51)
- Towering (V.) (Dahl, 2012: 51)
- Destitute (Adj.) (Dahl, 2012: 69)

ฉบับแปล

- หนังแตกแห้ง (คำฉันท์, 2535: 53)
- สูงลิ่ว (คำฉันท์, 2535: 54)
- อย่างสิ้นเนื้อประดาตัว (คำฉันท์, 2535: 71)

เนื่องจากในภาษาปลายทางนั้นไม่สามารถหาคำให้ตรงกับความหมายในภาษาต้นฉบับได้ ผู้ทำวิจัยมีข้อคิดเห็นว่าผู้แปลมีความจำเป็นที่จะต้องใช้คำหลายๆคำในรูปของวลี บอกเล่าบรรยายให้ได้ความหมายครบถ้วน ในด้านของภาษานั้น คำขยายส่วนมากที่เป็นกริยาช่องที่ 3 หรือกริยาที่เติม “-ED” จะพบปัญหาว่าไม่สามารถแปลโดยใช้คำๆเดียวได้ เวลาแปลจึงจำเป็นต้องเติมคำเพิ่มเข้าไปเพื่อให้คำมีความหมายที่สอดคล้องกับบริบท เนื่องจากคำในภาษาอังกฤษสามารถที่จะแปลรวมความหมายกันได้ จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แปลแปลโดยใช้วลี “หนังแตกแห้ง” แทนคำ “chapped” เนื่องจากความแตกต่างด้านภูมิอากาศของแต่ละประเทศ สำหรับผู้แต่งที่อยู่ในประเทศที่มีอากาศหนาวเย็นนั้นเมื่อแปลแล้วต้องการให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการถึงสภาพอากาศที่แตกต่างกันได้ ผู้แปลจึงใช้วลีหนังแตกแห้งเพื่อบรรยายถึงลักษณะอากาศในขณะนั้นได้ สำหรับคำว่า “towering” ในภาษาต้นฉบับ ผู้แปลได้แปลว่า “สูงลิ่ว” เพราะในภาษาไทยมักจะใช้คำในลักษณะนี้ในการบอกระดับของบางสิ่ง และในต้นฉบับคำว่า “destitute” ผู้แปลใช้วลี “อย่างสิ้นเนื้อประดาตัว” เนื่องจากผู้แปลพิจารณาแล้วว่าวลีนี้สามารถเก็บความหมายของคำในต้นฉบับได้ทั้งหมด สุพรรณิ ปิ่นมณี (2546:286) ได้อธิบายว่า การแปลไม่สามารถกระทำได้แบบคำต่อคำเสมอไป เพราะคำคำเดียวที่ใช้ในภาษาแปลอาจจะไม่สามารถสื่อความหมายได้ทั้งหมด ต้องใช้คำหลายคำ หรือวลี จึงจะบอกเล่าความหมายได้ตรงกัน

ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่:

ต้นฉบับ

pipe (N.) (Dahl, 2012: 56)
mantelpiece (N.) (Dahl, 2012: 56)
little gallery (N.) (Dahl, 2012: 60)

ฉบับแปล

กล้องขาเส้น (คำฉันท, 2535: 58)
พื้นเหนือเตาผิง (คำฉันท, 2535: 58)
ห้องแขวนรูปเขียนขนาดเล็ก (คำฉันท, 2535: 63)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ทำการวิจัยพบว่าคำในภาษาต้นฉบับเป็นสิ่งที่ไม่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล ดังนั้นผู้ทำวิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าคุณแปลต้องการที่จะแก้ปัญหาด้วยการใช้วลีกล่าวถึงสิ่งที่มีในวัฒนธรรมฉบับแปล เพื่อที่ยังคงเก็บความหมายของสิ่งที่ผู้แปลต้องการจะสื่อถึงผู้อ่านไว้ได้อย่างครบถ้วน ตัวอย่างเช่น ในเรื่องของวัฒนธรรม เช่นในเรื่องของสถานที่ บ้าน ลักษณะห้องต่างๆในบ้าน หรือแม้แต่อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน ซึ่งในวัฒนธรรมของอังกฤษนั้นลักษณะดังกล่าวมีความแตกต่างกันในวัฒนธรรมของไทย ไม่ว่าจะเป็นชื่อเรียกหรือส่วนประกอบต่างๆก็แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อผู้แปลต้องการแปลจากต้นฉบับสู่ฉบับแปลจึงจำเป็นต้องมีการขยายความและเพิ่มความลงไปเพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนในภาษาฉบับแปล เช่นคำว่า “pipe” เป็นสิ่งของที่ไม่มีในวัฒนธรรมไทยในสมัยนั้น ผู้แปลจึงใช้วลีว่า “กล้องขาเส้น” ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่ในวัฒนธรรมไทยในสมัยนั้นทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการถึงสิ่งที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อได้อย่างชัดเจน ส่วนคำว่า “mantelpiece” มีความหมายว่า “ชั้นที่ทำด้วยไม้หรือหินอ่อนใช้วางเหนือเตาผิง” ส่วนประกอบของเครื่องเรือนชนิดนี้ไม่พบในวัฒนธรรมไทยเนื่องจากความแตกต่างด้านโครงสร้างของบ้านซึ่งในวัฒนธรรมไทยนั้นไม่มีเตาผิง จึงจำเป็นต้องหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับจึงแปลเป็นวลีว่า “พื้นเหนือเตาผิง” และคำว่า “little gallery” ซึ่งผู้แปลใช้วลีว่า “ห้องแขวนรูปเขียนขนาดเล็ก” ด้วยเหตุผลที่ว่าในวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปลนั้นไม่มีลักษณะห้องเก็บงานศิลปะดังกล่าว ผู้แปลจึงใช้วลีในการที่จะสื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับคำในต้นฉบับให้ได้มากที่สุด ในวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกัน สุพรรณิ ปันมณี (2546:237) อธิบายไว้ว่า บางครั้งผู้แปลหาคำในอีกภาษาหนึ่งไม่ได้ นั่นอาจจะเป็นเพราะในภาษานั้นๆ ไม่เคยมีสิ่งนั้นปรากฏอยู่เลย การแปลจากวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกันย่อมจะง่ายกว่าแปลจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่างมาก

จากการศึกษาผู้ทำวิจัยมีความคิดเห็นว่าคุณแปลมักจะใช้วิธีการปรับบทแปลดังกล่าวในกรณี ที่พบคำที่เป็นปัญหาอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านภาษาและวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล และไม่สามารถหาคำในภาษาฉบับแปลที่สามารถเก็บความหมายของคำได้ทั้งหมด พรทิพย์ ประทีปรัตนกร (2550) กล่าวว่า ผู้แปลจึงใช้วลีแทนคำ ซึ่งการปรับบทแปลด้วยวิธีนี้จะใช้ในกรณีที่ไม่สามารถหาคำที่เทียบเคียงในภาษาฉบับแปลได้ หรือเมื่อต้องการให้ภาษาฉบับแปลดูเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

การปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษา

การปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษาที่พบบ่อยที่สุด คือ การปรับรูปประโยคพิเศษ เนื่องจากความแตกต่างทางด้านโครงสร้างประโยคพิเศษระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลที่อาจจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจในความหมายผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับ ซึ่งการปรับบทแปลด้วยวิธีนี้สามารถจำแนกตามกลุ่มย่อยได้ 5 กลุ่มย่อย ดังนี้

1) การใช้กริยาวิเศษณ์ในรูปของ Inversion

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “Never had I seen anyone so singular, so striking.” (Dahl, 2012: 59)

ฉบับแปล: “ผมไม่เคยเห็นใครที่มีหน้าตาประหลาด อย่างนี้เลย” (คำฉันท, 2535: 61)

ตัวอย่างที่ 2 ต้นฉบับ: “Never shall I forget his joy...” (Dahl, 2012: 69)

ฉบับแปล: “ดิฉันจะไม่มีวันลืมเลย” (คำฉันท, 2535: 71)

ต้นฉบับใช้รูป “Inversion” ในการแสดงความเป็นปฏิเสธ คือ กริยาวิเศษณ์ที่มีความหมายเป็นปฏิเสธ + กริยาช่วย + ประธาน + กริยาแท้ ซึ่งการสลับตำแหน่งระหว่างประธานและกริยาหรือการกลับประโยค เพื่อให้เป็นการเน้นใจความของประโยค โดยในที่นี้เน้นการปฏิเสธของประธานซึ่งไม่มีในโครงสร้างของภาษาไทย เนื่องจากในภาษาไทยนั้นคำที่แสดงความหมายเป็นปฏิเสธมักจะวางหน้ากริยาหลักของประโยคเสมอ

2) การใช้คำสรรพนามในการแสดงความหมายเป็นปฏิเสธ

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “So they knew nothing” (Dahl, 2012: 61)

ฉบับแปล: “แสดงว่าสองสาวไม่รู้เรื่องอะไรเลย” (คำฉันท, 2535: 64)

คำว่า “Nothing” ในภาษาอังกฤษเรียกว่า “Indefinite Pronoun” คือ คำสรรพนามที่สามารถใช้แทนคำนามทั่วๆ ไป โดยไม่ได้ชี้เฉพาะเจาะจง เนื่องจากความหมายของคำมีความหมายที่เป็นปฏิเสธอยู่แล้ว ดังนั้นในภาษาต้นฉบับจึงสามารถเขียนให้อยู่ในรูปของประโยคบอกเล่าได้ แต่เนื่องจากในโครงสร้างของภาษาฉบับแปลไม่มีการใช้รูปแบบการปฏิเสธเช่นนี้ เมื่อผู้แปลแปลมาเป็นภาษาปลายทางจึงต้องเติมคำว่า “ไม่” วางหน้ากริยาหลักของประโยคเพื่อให้ประโยคมีโครงสร้างปฏิเสธที่ถูกต้องตามไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปล

3) การใช้รูปประโยค No+คำนาม และ No+กริยา ในรูปประโยคปฏิเสธ

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “Besides they had no need of it.” (Dahl, 2012: 64)

ฉบับแปล: “เธอไม่ต้องการเงินอีกแล้ว” (คำฉันท, 2535: 66)

ตัวอย่างที่ 2 ต้นฉบับ: “So poor father could find no means of making reparation.” (Dahl, 2012: 68)

ฉบับแปล: “คุณพ่อไม่รู้อะไรจะทดแทนเงินให้คนเหล่านั้นได้อย่างไร” (คำฉันท, 2535: 70)

การใช้ปฏิเสธรูปแบบนี้ในภาษาต้นฉบับมักจะวางตำแหน่ง “No” ไว้ข้างหลังกริยาช่วยแต่อยู่หน้ากริยาหลักของประโยคจะมีความหมายว่า “ไม่มี” ซึ่งแตกต่างกับไวยากรณ์ในภาษาฉบับแปลโดยคำว่า “ไม่” ในภาษาไทยนั้นมักจะวางอยู่ตำแหน่งหน้ากริยาหลักของประโยคที่ต้องการขยาย

4) การใช้รูปแบบการปฏิเสธซ้อน

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “There's really no reason why I shouldn't tell you” (Dahl, 2012: 67)

ฉบับแปล: “ดิฉันควรเล่าให้คุณฟัง” (คำฉันท, 2535: 69)

ผู้วิจัยคิดเห็นว่าผู้เขียนต้องการจะสื่ออารมณ์ ความรู้สึกให้แก่ผู้อ่านให้ได้รรถรสมากยิ่งขึ้น จึงใช้รูปแบบการเขียนปฏิเสธซ้อนกันในประโยคซึ่งการมีคำที่แสดงความเป็นปฏิเสธสองคำในประโยคเดียวกันนั้น จะทำให้ความหมายของประโยคนั้นเปลี่ยนจากประโยคปฏิเสธเป็นประโยคบอกเล่า

5) การใช้คำสันธานแสดงการปฏิเสธ

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “Obviously I could not take advantage of that nice girl's ignorance nor of her poor old caretaker's incompetence – whichever was to blame.” (Dahl, 2012: 58)

ฉบับแปล: “นั่นก็คือ ผมไม่อาจจะเอาเปรียบหญิงสาวแสนดีที่ร้านนั้นได้ และจะทำเฉยต่อชายชราที่เป็นลูกจ้างทำความสะอาด ผู้นำสงสารคนนั้นก็ไม่ได้ด้วย” (คำฉันท, 2535: 60)

คำว่า “Nor” เป็นคำสันธานที่มีความหมายว่า “และ.....ไม่” จากตัวอย่างข้างต้นนี้คำว่า “Nor” ทำหน้าที่เชื่อมประโยคปฏิเสธทั้งสองประโยคเข้าด้วยกัน ซึ่งเมื่อถูกแปลเป็นภาษาปลายทางแล้วผู้แปลก็ยังสามารถที่จะรักษาความหมายในภาษาต้นฉบับได้อย่างครบถ้วน

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นทำให้เราได้รู้ว่าในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลนั้นมีรูปแบบการใช้ประโยคปฏิเสธที่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษานั้นๆ เช่น ในภาษาอังกฤษนิยมนำคำที่มีความหมายเป็นปฏิเสธไว้หลังกริยาช่วยตัวแรกของประโยคซึ่งแตกต่างกับภาษาไทยที่ตำแหน่งของคำว่า “ไม่” ส่วนมากจะวางอยู่หน้ากริยาหลัก สิริกัร ผลผลาหารและนครเทพ ทิพยศุภราชภูร์ (2561) อธิบายไว้ว่า เนื่องจากงานประพันธ์เมื่อถ่ายถอดมายังภาษาปลายทางซึ่งมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน ย่อมมีการปรับรูปประโยคและจัดเกลาภาษาให้ตรงตามวัฒนธรรมทางบริบทของภาษาปลายทางนั้นๆ

ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษาที่พบบ่อยรองลงมาคือการปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี พบ 6 ครั้ง และการเพิ่มและการละคำในประโยค พบ 5 ครั้ง

สำหรับการปรับบทแปลด้วยวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลีนั้นสามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ 1) การเรียงลำดับตำแหน่งคำใหม่ในนามวลี 2) การเปลี่ยนตำแหน่งกริยาวิเศษณ์ และ 3) การสลับตำแหน่งประโยคหลัก ตัวอย่างของการเรียงลำดับคำใหม่ในคำนามหลัก

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “rather tremulous voice” (Dahl, 2012: 51)

ฉบับแปล: “เสียงแผ่วๆ สั่นๆ” (คำฉันท, 2535: 54)

จากตัวอย่างข้างต้น โครงสร้างในภาษาต้นฉบับ (ภาษาอังกฤษ) แตกต่างกับโครงสร้างในภาษาฉบับแปล (ภาษาไทย) โดยระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคของภาษาอังกฤษนั้นมักจะเอาคำนามหลักไว้ข้างหลังส่วนขยายที่เป็นคำคุณศัพท์หรือคำนามขยายแล้วจึงนำส่วนขยายมาวางข้างหน้าคำนามหลัก ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทย โดยที่นามวลีในภาษาไทยนั้นตำแหน่งคำนามหลักมักจะอยู่ตำแหน่งหน้าสุดของนามวลีถัดจากนั้นจะเป็นกลุ่มของคำขยาย ไม่ว่าจะ เป็นคำคุณศัพท์หรือคำขยายอื่นๆ

ตัวอย่างการเปลี่ยนตำแหน่งกริยาวิเศษณ์

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: “Otherwise I should feel I had robbed them almost as if, like a thief in the night, I had broken into their shop.” (Dahl, 2012: 58)

ฉบับแปล: “มิฉะนั้น ผมก็รู้สึกเหมือนเป็นผู้ร้ายคอดคดเข้าปล้นใน ตอนกลางดึก” (คำฉันท, 2535: 60)

ตัวอย่างที่ 2 ต้นฉบับ: “One evening while I was having tea in the inner room with the elder sister,” (Dahl, 2012: 65)

ฉบับแปล: “เย็นวันหนึ่ง ผมนั่งดื่มชากับสาวคนที่ในห้องด้านใน” (คำฉันท, 2535: 67)

สำหรับตำแหน่งของกริยาวิเศษณ์ในภาษาอังกฤษจะขึ้นอยู่กับประเภทของกริยาวิเศษณ์ ซึ่งจากตัวอย่างข้างต้น “like a thief in the night” เป็นกริยาวิเศษณ์ที่บอกเวลา (Adverb of Time) ซึ่งตำแหน่งการวางนั้นสามารถวางไว้ท้ายประโยคได้ เช่นเดียวกับ “in the inner” ที่เป็นกริยาวิเศษณ์ที่บอกสถานที่ (Adverb of Place) ที่สามารถวางไว้ท้ายประโยคได้ ซึ่งการเปลี่ยนตำแหน่งกริยาวิเศษณ์ในประโยคนั้นเพื่อให้รูปประโยคสละสลวยและเป็นธรรมชาติ ตัวอย่างการสลับตำแหน่งประโยคหลัก

- ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับ: ““Good evening, sir. Always pleased to see you at any time”, rang out the elder sister’s pleasant voice, a voice so engaging that I left almost with a sense of having made a friend.”” (Dahl, 2012: 51)
- ฉบับแปล: “ผมยังแฉ่วเสียงสาวคนที่พูดอย่างอ่อนหวานน่าฟังว่า สวัสดิ์ค่ะ วันหน้าเชิญใหม่ะคะ เสียงนั้นเป็นกันเองจนผมมั่นใจว่าได้เพื่อนเพิ่มขึ้นแล้ว” (คำฉันท, 2535: 53)
- ตัวอย่างที่ 2 ต้นฉบับ: “At the prospect of meeting the remarkable old man again I felt a thrill of excitement.” (Dahl, 2012: 62)
- ฉบับแปล: “ผมรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้พบชายชราอีก” (คำฉันท, 2535: 65)
- ตัวอย่างที่ 3 ต้นฉบับ: “as no relations could be found, my father was unable to make amends.” (Dahl, 2012: 68)
- ฉบับแปล: “คุณพ่อก็เลยทำอะไรไม่ได้ เพราะแม่ญาติของผู้ตายก็ไม่มีเลยสักคน” (คำฉันท, 2535: 70)

ประโยคความซ้อนภาษาไทยนั้นมีแนวโน้มที่จะขึ้นต้นประโยคด้วยใจความหลักที่สำคัญที่สุด (ประโยคหลัก) ก่อนแล้วจึงตามด้วยประโยคที่มีใจความสำคัญรองลงมา (อนุประโยค) ในกรณีที่อนุประโยคไม่ได้ทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์ขยายประโยคหลักในเรื่องเวลาหรือความขัดแย้ง ซึ่งแตกต่างกับภาษาอังกฤษที่สามารถวางตำแหน่งของประโยคหลักไว้หน้าหรือหลังประโยคขยายได้ โดยมีคำหรือเครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์ในการแบ่งประโยค ผู้แปลปรับบทแปลด้วยวิธีนี้เนื่องมาจากต้องการเรียงลำดับใจความของประโยคให้ถูกต้องตามหลักโครงสร้างในภาษาฉบับแปลดังตัวอย่างที่ 1 ตัวอย่างที่ 2 และ ตัวอย่างที่ 3 ผู้แปลมีการปรับวิธีเรียงประโยคใหม่โดยเอาประโยคหลักที่เป็นเหตุขึ้นก่อนและนำอนุประโยคที่เป็นผลมาต่อท้าย การปรับบทแปลด้วยวิธีนี้เพื่อให้รูปประโยคในต้นฉบับตรงตามฉบับแปลที่มักจะวางประโยคหลักที่เป็นเหตุหน้าอนุประโยคที่เป็นผล อัจฉริยา ภควาภาควุฒิปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2559: 318) อธิบายว่า การแก้ปัญหาคำความแตกต่างทางด้านโครงสร้างของภาษาผู้แปลจำเป็นต้องปรับรูปประโยคหรือวลีที่มีปัญหา โดยใช้วิธีการปรับบทแปลด้วยการปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี เพื่อป้องกันความสับสนของผู้ใช้อีกทั้งยังสามารถอธิบายความแตกต่างของข้อความให้ผู้อ่านเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อได้ง่ายยิ่งขึ้น

ประเภทของการปรับบทแปลที่พบบ่อยรองลงมาคือ การเพิ่มและละคำในประโยค เนื่องจากความแตกต่างทางด้านโครงสร้างของต้นฉบับและฉบับแปลที่อาจจะทำให้ไม่สามารถเก็บความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อในภาษาต้นทางได้สมบูรณ์หรืออาจจะอ่านแล้วเกิดความสับสน ไม่เข้าใจเนื้อเรื่อง ในภาษาฉบับแปลผู้แปลจึงจำเป็นต้องมีการปรับบทแปลด้วยการเพิ่มและละคำในประโยค ซึ่งการปรับบทแปลด้วยวิธีนี้พบจำนวน 5 ครั้ง

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการจำแนกปรับบทแปลด้วยการเพิ่มและละคำในประโยค

ตัวอย่างที่	ต้นฉบับ	ฉบับแปล	ประเภทการปรับบทแปล	
			การเพิ่มคำ	การละคำ
1	I won't attempt any explanations. I draw no conclusions. I merely narrate certain events.” (Dahl, 2012: 49)	ผมปรารถนามานานแล้วที่จะบันทึกประสบการณ์ในวัยหนุ่ม ผมจะไม่อธิบายมาก และไม่บอกข้อสรุป ขอเพียงเป็นผู้เล่าเหตุการณ์ต่อไปนี่เท่านั้น (คำฉันทน์, 2535: 51)		สรรพนาม (ประธาน)
2	What a fantastic old creature to be employed by those well-to-do looking girls! He must, I thought, be some old retainer kept on out of charity. (Dahl, 2012: 53)	แปลทงจริงที่ตองสาวคนสวย และทำทงฐานะดีจะว่าจ้างชายชราอายุปูนนี้มาทงงานในร้าน อาจจะช่วยเหลือเขาเพราะเห็นว่าแก่มากแล้ว ก็เลยจ้างเอาบุญ (คำฉันทน์, 2535: 55)	กริยาวิเศษณ์ (บอกสถานที่)	
3	I'll put <u>him</u> in my pocket. (Dahl, 2012: 54)	ผมเอาใส่กระเป๋าไปก็ได้อ (คำฉันทน์, 2535: 57)		สรรพนาม (กรรม)
4	<u>But</u> , whoever it was who had been so secretive, it was none of my business. (Dahl, 2012: 66)	จะเป็นความลับของใครก็ไม่ใช่อธุระทงการของผม ได้อ (คำฉันทน์, 2535: 68)		สันธาน
5	Poor father!... <u>He</u> was never the same again. (Dahl, 2012: 66)	น่าสงสารคุณพ่อ... ไม่ใช่คนเก่าอีกต่อไป (คำฉันทน์, 2535: 69)		สรรพนาม (ประธาน)

จากผลการวิเคราะห์ตัวอย่างที่พบการปรับบทแปลด้วยการเพิ่มและละคำในประโยค ผู้ทำวิจัยมีมุมมองว่าผู้แปลใช้วิธีการเพิ่มและละคำในหลักโครงสร้างของประโยค คือ ภาคประธาน บทเชื่อม และภาคกรรม หลังจากการวิเคราะห์แล้วผู้ศึกษาพบว่าผู้แปลมีการละคำในส่วนของภาคประธานมากที่สุด พบ 2 ครั้ง ตามด้วยการละภาคกรรม และภาคสันธานเท่ากัน พบอย่างละ 1 ครั้ง และผู้แปลมีการเพิ่มคำในส่วนของภาคกรรม พบ 1 ครั้ง การพิจารณาการใช้หลักการเพิ่มและละคำในประโยคจะเกี่ยวกับด้านความหมาย โดยจะขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของการถ่ายทอดความหมายที่จะสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายฉบับแปลได้อย่างชัดเจน

สำหรับภาษาอังกฤษจะมีการระบุประธานที่ชัดเจนกว่าภาษาไทย ในทุกๆ ประโยคของภาษาอังกฤษนั้น จำเป็นต้องมีประธานเพราะภาษาอังกฤษไม่สามารถขึ้นต้นประโยคด้วยคำกริยาได้ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยที่สามารถละประธานไว้ได้เนื่องจากภาษาไทยมีความยืดหยุ่นกว่าภาษาอังกฤษ ดังปรากฏในตัวอย่างที่ 1 3 และ 5

การที่ผู้แปลเลือกที่จะเติมคำว่า “ในร้าน” ในตัวอย่างที่ 2 ผู้ทำวิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจาก “ในร้าน” เป็นคำกริยาวิเศษณ์ที่บอกสถานที่ในภาษาฉบับแปลเนื่องจากผู้แปลต้องการบอกความชัดเจนของสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในบริบท ทำให้ประโยคมีใจความที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอีกทั้งยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น

สำหรับคำเชื่อมของประโยคนั้นสามารถละได้เช่นกันเนื่องจากเป็นคำที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใดส่วนหนึ่งของประโยค มีหน้าที่เพียงแค่เชื่อมประโยคกับประโยค หรือทำหน้าที่เสริมความให้เด่นชัดเท่านั้น ซึ่งคำสันธาน “But” ในตัวอย่างที่ 4 ผู้ทำวิจัยมีความเห็นว่าอาจไม่ต้องแปลถ้าเนื้อความในบริบทแสดงความหมายที่ขัดแย้งกันอยู่แล้ว การที่ผู้แปลเลือกตัด “But” ออกไปจะช่วยให้ทำให้อ่านความโดยรวมกระชับยิ่งขึ้น

ยศสันธิ์ อ่อนบรรจง (2556) ได้อธิบายว่า การปรับบทแปลด้วยการเพิ่มและละคำในประโยค เป็นการเพิ่มหรือละคำ ในภาคประธานและภาคกรรม ซึ่งส่งผลทางด้านไวยากรณ์ของภาษา โดยมีส่วนช่วยในการลดความซ้ำซ้อนและช่วยทำให้รูปประโยคชัดเจน กระชับมากขึ้น ศัญฉวี สายบัว (2560) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การเพิ่มและละคำในประโยค เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาคความแตกต่างในด้านไวยากรณ์และ โครงสร้างของภาษาทั้งในต้นฉบับและฉบับแปล เพื่อจุดประสงค์ที่จะถ่ายทอดความหมายที่เหมาะสมกับบริบท

ในส่วนของการศึกษาวิธีการแปลเรื่องสั้นเรื่อง “ร้านหั่วมูม” พบว่าผู้แปลได้ใช้ทั้งการแปลแบบตรงตัว (literal translation) และการแปลแบบเอาความ (free translation) แต่ผู้แปลใช้การแปลแบบเอาความซะเป็นส่วนใหญ่ การแปลแบบเอาความ (free translation) คือ การแปลเอาความ ไม่ได้มุ่งรักษาโครงสร้างหรือรูปแบบของต้นฉบับอย่างเคร่งครัด มีการตัดทอนต่อเติมหรือเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความ เพื่อความเหมาะสม สามารถสื่อความหมายของต้นฉบับไปสู่ผู้อ่านได้อย่างถูกต้องแน่นอน โดยเน้นความหมายเป็นสำคัญซึ่งการที่ผู้แปลต้องการจะรักษาโครงสร้างในฉบับแปลให้ตรงกับต้นฉบับนั้นทำได้ยาก เนื่องจากผู้แต่งใช้โครงสร้างของภาษาเขียนที่ไม่สมัยใหม่มากนักทำให้เข้าใจได้ยาก เนื่องจากเรื่องสั้นเรื่องนี้ถูกแต่งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2469 อีกทั้งการใช้คำศัพท์ในเรื่องสั้น “ร้านหั่วมูม” พบว่าเป็นคำศัพท์ที่ไม่เป็นที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน ทำให้เป็นสิ่งที่ยากหากผู้แปลจะใช้วิธีการแปลแบบแปลตรงตัว ดังนั้นผู้แปลจึงแก้ปัญหานี้ด้วยการแปลที่เรียกว่าการแปลแบบเอาความเพื่อที่จะให้การแปลจากภาษาต้นฉบับ ไปสู่ภาษาปลายทางนั้นมีความเป็นธรรมชาติตามรูปแบบการใช้ภาษาไทย ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่นักแปลต้องการจะสื่อได้อย่างชัดเจน นพพร ประชากุล (2540) อธิบายว่า สิ่งที่ผู้แปลจะต้องให้ความสำคัญในการแปลไม่ใช่การรักษา รูปแบบดั้งเดิมของต้นฉบับไว้แต่เป็นความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารให้กับผู้อ่านได้อ่านถูกต้อง ครบถ้วนตามความหมายต้นฉบับ และสุชานันท์ สระบัว (2555) ได้กล่าวว่า การแปลแบบเอาความนอกจากจะช่วยให้ภาษาฉบับแปลมีความสละสลวยแล้ว ยังจะช่วยให้สื่อความหมายตามบริบทได้อย่างเป็นธรรมชาติอีกด้วย

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ายังคงมีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการศึกษาวิธีการปรับบทแปล เช่น การศึกษาวิธีการปรับบทแปลวรรณกรรมเรื่องอื่นๆ ที่ โรอัลด์ ดาห์ล รวบรวมซึ่งนักแปลท่านอื่นได้แปลไว้ นอกจาก สาลีณี คำฉันท เพื่อเป็นทางเลือกในการปรับบทแปลที่ต่างกันหรือศึกษารูปแบบที่ต่างกัน หรือศึกษาผลงานการปรับบทแปลวรรณกรรมหรือหนังสือประเภทอื่นของ สาลีณี คำฉันท เพื่อทำการเปรียบเทียบกลวิธีการแปล

ที่หลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถที่จะศึกษางานแปลประเภทอื่นๆที่ใช้กรอบการวิเคราะห์ของ ศัญฉวี สายบัว (2560) เพื่อศึกษาความแตกต่างของการปรับบทแปลและอื่นๆที่น่าสนใจ อีกทั้งยังสามารถศึกษาและเปรียบเทียบการปรับบทแปลในงานอื่นๆ เช่น การปรับบทแปลในหนังสือหรือภาพยนตร์ การปรับบทแปลตามสื่อโฆษณาต่างๆ แล้วนำมาเปรียบเทียบเพื่อศึกษาวิธีที่ผู้แปลใช้ในการปรับบทแปลอีกด้วย

6. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร. นครเทพ ทิพย์ศุกรายณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้ข้อมูล ความรู้ คำชี้แนะ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอิสระมาโดยตลอด คณาจารย์ในหลักสูตรปริญญาโท ภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้และประสบการณ์ที่มีค่า รวมถึงบิดา มารดา ผู้เป็นแรงผลักดันและให้การสนับสนุนในทุกๆด้านด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เชวง จันทระเจตต์. (2528). *การแปลเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์จำกัด.
- ดวงตา สุกพล. (2541). *ทฤษฎีและกลวิธีการแปล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นพพร ประชากุล. (2540). *ศาสตร์การแปล : รวมบทความเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: โครงการศูนย์การแปล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นรินทร์ เพชรจำเริญสุข นครเทพ ทิพย์ศุกรายณ์ และสาธิต กอเสถียรวงศ์. (2561). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากเรื่องสั้น “อีไลส์กับผีทะเล”, *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ เบลูจิมิตรวิชาการครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยธนบุรี* (30 พฤษภาคม 2561), 343-349.
- นุชรา เติมโชค นครเทพ ทิพย์ศุกรายณ์ และนุชกร วิชชุดา. (2559). การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “เด็กชายในชุดนอนลายทาง”. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต*, 2559 (ฉบับพิเศษ), 43-60.
- ปัญญา บริสุทธิ์. (2540). *ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- ปราณี บานชื่น. (2523). *การแปลขั้นสูง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ ประทีปรัตนกร. (2550). “ความลับของเจ้าหญิง: รอบย้าตาได้ผ้าคลุมหน้า”.
- ยศสันต์ อ่อนบรรจง. (2556). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์ การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรมเรื่องสั้นเรื่อง ขาแกะแข้งแข็ง*. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- โรดัลด์ ดาห์ล. (2523). *ซัว โมงฟี. แปลโดยสาธิตี คำฉันท์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ผีเสื้อ.
- รัชนีโรจน์ กุลธำรง. (2552). *ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรนารถ วิมลเจลา. (2543). *คู่มือสอนแปล*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณกมล เอี่ยมสงวน. (2551). บทแปลเรื่อง “ตายพันครั้ง” และ “รอยทางทรงกลด” ของแจ๊ค ลอนดอน พร้อมบทวิเคราะห์. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการแปลภาษาอังกฤษและไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สัจฉิวิ สายบัว. (2560). *หลักการแปล*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิริกร ผลผลาหาร และนครเทพ ทิพย์สุภราชภูรี. (2560). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและวิธีการแปลวรรณกรรมเขาวงกตเรื่อง “เจ้าหญิงน้อย”. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7* (24 พฤศจิกายน 2560), 524-538.
- สุชานันท์ สระบัว. 2555. การวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง “โจรสลัดแห่งตะรุเตา”. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 7 มหาวิทยาลัยรังสิต* (18 ตุลาคม 2555).
- สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2546). “การแปลขั้นสูง *Advanced Translation*”. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพงษ์ คงสัตย์. (2557). *หลักการแปล* (ฉบับปรับปรุง). นครราชสีมา : สำนักพิมพ์โคราชมาเก็ตติ้งแอนด์โปรดักชั่น.
- ศรัญญา พานิจจะและนครเทพ ทิพย์สุภราชภูรี. (2557). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบท แปลและกลวิธีการแปลเรื่อง สั้นเรื่อง "เจ้าของห้องเช่า". บทความนำเสนอในการประชุม วิชาการระดับชาติครั้งที่ 3 คณะนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี.
- อัจฉริยา ภควาภาคภูมิและนครเทพ ทิพย์สุภราชภูรี. (2559). การวิเคราะห์การปรับบทแปลและ กลวิธีการแปลวรรณกรรมเรื่อง “เกร็ดตติกาล”, *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ ระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืนครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี* (9 กรกฎาคม 2559).
- Dahl, Roald. (2012). *Book of Ghost Stories*. United Kingdom: Penguin.
- Oxford Dictionary Online. “English Dictionary and Thesaurus” [On line] available at:
<http://www.oxforddictionaries.com>.